

[Bertel Dahlgaard.]

stemte for tjenestetidens forlængelse fra 12 til 16 måneder, var det ikke, fordi de fandt det rigtigt, men alene af hensyn til regeringen.

Det forekommer mig, at mange ting i denne stund tilsiger Danmark ikke at hage sig fast i et program, som er lagt i fortiden, og som allerede er under begyndende omdannelse i andre lande. Det kan meget let komme til at betyde, at vi inden så længe må se tilbage på mægtige økonomiske værdier, der er spildt. Der er efter vort skøn i virkeligheden ikke nogen fornuftig mening i gennem vedtagelsen af finanslovsforslagets militærbudget at forpligte forsvarsministeren til nøje at følge disse bevillinger i sin administration. Er det virkelig fornuftigt, at den højtærede forsvarsminister på dette tidspunkt sammen med sine folk skal farte til Jylland for hurtigst muligt at få påbegyndt nye vældige kaserneanlæg, og at der træffes afgørelse vedrørende nye store arealerhvervelser rundt omkring, der synes at være meget lidt påvirket af økonomiske og praktiske hensyn?

Her nærmer jeg mig et spørgsmål, som jeg nok ved at flertallet her i salen er vant til at afvise, fordi man ligesom har givet sig hen i en skæbne, der ikke tillader saglig drøftelse, selvom vel alligevel de fleste går rundt med en følelse af, at omstændighederne en dag inden længe vil tvinge os til at tale ud om sagen. Det er de økonomiske konsekvenser af den hidtil førte politik, jeg tænker på. Det er mærkeligt, at der her i landet faktisk ikke findes en offentlig tilgængelig redegørelse for den fremtidige vægt af de forpligtelser, vi påtager os i disse år. Den højtærede finansminister har ved en anden lejlighed meget rigtigt sagt, at den milliard, som anvendes indenfor finanslovens militærbudget, stort set kan deles i 3 store områder: udgifterne til et personel på mere end 40 000 mand, udgifterne til militære anlæg og udgifterne til anskaffelse af militært materiel.

Det system, der her er bygget op, er tildels skabt ved meget betydelig amerikansk støtte, men når nu denne støtte hører op, så bliver systemet tilbage, og spørgsmålet er derefter, hvad selve systemets opretholdelse og vedligeholdelse koster. Det er på dette punkt, der aldrig er givet folketinget

eller befolkningen oplysninger. Da folketingets flertal tiltrådte, at der indenfor en 3-årig opbygningsperiode for forsvaret kunne anvendes ca. 2.700 mill. kr., skete det med en følelse af, at når vi var kommet igennem disse ekstraordinære anskaffelser til selve opbygningen af forsvaret, ville der fremkomme et betydelig lavere ordinært budget. Efterhånden viste dette sig at være blændværk. Efter årene med de ekstraordinære anskaffelser kommer vedligeholdelse og supplement af det anskaffede, og her møder vi den uhyggeligt hurtige forældelse, hvor vi ved, at hovedparten af det, vi anskaffer i år, er forældet i løbet af måneder.

Jeg vil i dag bede den højtærede forsvarsminister give folketinget et nøgternt billede af, hvad det fuldt udbyggede militærsystem må beregnes at ville koste, dersom det skal opretholdes og fornyes efter de hidtidige planer. Det er disse, de fulde konsekvenser af det danske militærsystem, der nødvendigvis en dag må gennemdrøftes som et led i planerne for landets fremtidige økonomiske politik. Lad mig blot nævne en enkelthed, som belyser, hvor ringe klarhed der omgiver disse konsekvenser. Opbygningen af forsvaret har nødvendiggjort en vældig udvidelse af befalingsmandskorpset, og denne udvidelse er, hvis det nuværende system opretholdes, langtfra tilendebragt, og selvfølgelig må der være det nødvendige antal befalingsmænd, bestemt efter mandskabets størrelse. Hvem har imidlertid overblik over, hvor stor en pensionsbyrde staten herigennem forpligter sig til ud i fremtiden, en pensionsbyrde, som staten er fast bundet til, selvom senere tider måtte kunne afvikle betydelige dele af det nuværende militærsystem? Denne lovgivende forsamling aner intet om, af hvilken størrelsesorden disse forpligtelser er. Jeg nævner det blot som eet af mange eksempler på, hvor ringe klarhed der omgiver disse problemer.

De synspunkter, som her er gengivet, blev der forleden givet et overraskende, men særdeles koncist udtryk for i en leder i bladet „Information“ den 20. marts, som jeg gerne vil bede om tilladelse til at gengive et brudstykke af, fordi det rammer det centrale i situationen på dette område. Bladet skriver: